

Energiateollisuus

**LUOTTAMUKSELLISUUSVAATIMUKSET
SÄHKÖMARKKINOILLA
29.3.2005**

1 Johdanto

Sähkömarkkinoita koskevat säännökset edellyttävät jo vanhastaan verkonhaltijalta mm. syrjimätöntä ja tasapuolista kohtelua eri asiakkaita ja myyjiä kohtaan.

Uudistettu sähkön sisämarkkinadirektiivi edellyttää verkonhaltijoiden toiminnalta luottamuksellisuutta. Sähkömarkkinalain muutos toi verkonhaltijan ja tasevastaavan taseselvitystoimintaa koskevan salassapitosäännöksen (SML 16 e §). Luottamuksellisuuden toteuttamiseksi verkonhaltijan tulee määritellä sähkömarkkinoiden toimintaan liittyvät luottamuksellisina pidettävät, kaupallisesti arkaluonteiset tiedot ja selvittää, mitkä tiedoista ovat sellaisia, että ne voisivat tuottaa ulkopuoliselle kaupallista etua, jos niitä luovutetaan syrjivästi. Tällaisen analyysin jälkeen verkonhaltija ratkaisee, miten toteutetaan tasapuolisuus tietoon pääsyssä. Vastaavasti myös sähkönmyyjien on aihetta tarkastella omia tietojaan ja niiden luovuttamisen tarpeita ja esteitä.

Suurimmat verkonhaltijat (vähintään 100.000 asiakasta) joutuvat sähkömarkkinalain muutoksen mukaan lisäksi toteuttamaan ns. toiminnallisen eriyttämisen. Eräs siihen liittyvä toimenpide on ns. compliance programmen (”sääntöjen noudattamista koskeva ohjelma”) laadinta, seuranta ja sen toteuttamisen raportointi Energiamarkkinavirastolle (SML 34 c § 2 mom. 2. kohta). Luottamuksellisuusperiaatteen ja salassapitovaatimusten toteuttaminen ao. verkkoyrityksessä on todennäköisesti eräs ”noudattamisohjelman” kohta.

Lain vaatimusten noudattamisen helpottamiseksi Sähköenergialiitto ry ja Energia-alan Keskusliitto ry perustivat työryhmän, jonka tehtäväksi annettiin laatia käytännön ohje. Tarkoitus on, että ohjetta noudattamalla yhtiöt pystyvät välttämään salassapitosäännöksiensä rangaistusseuraamukset tekemättä kuitenkaan tarpeettomia tai liiketoiminnallisesti ennenaikaisia investointeja tietojärjestelmiin. Sittemmin työryhmä jatkoi Energiateollisuus ry:n työryhmänä.

Työryhmä laati ohjeen, johon liittyy olennaisesti taulukko ”Erityyppisten tietojen käsittelystä eri osapuolisuhteissa”. Työryhmätyön aikana taulukkoa on esitelty koulutustilaisuuksissa ja sitä on muokattu tilaisuuksista saadun palautteen perusteella. Ohjetta ja taulukkoa laadittaessa on tiedostettu, että menettelytavoissa on kehittämistarpeita. Tämän johdosta ne päivitetään kerran vuodessa, seuraavaksi keväällä 2006.

Työryhmän jäsenet:

Jan Segerstam, Kymppivoima Oy, puheenjohtaja

Ulla Airosmaa, Helsingin Energia

Tuula Loikkanen, Korpelan Voima

Tapio Salonen, Tampereen Sähkölaitos

Pekka Salomaa, Sener / Elina Mäenpää, Energiateollisuus ry, sihteeri

Energiateollisuus ry:n verkkovaliokunta hyväksyi ohjeen 28.2.2005 pitämässään kokouksessa ja sähkökauppavaliokunta 17.3.2005 pitämässään kokouksessa.

2 Rangaistussäännös salassapitovelvoitteen rikkomisesta

Luottamuksellisuus- tai salassapitovelvoitteen rikkomisen rangaistusseuraamusta käsitellään muutetun sähkömarkkinalain 47 §:ssä.

Käytännössä teon rangaistavuus edellyttää, että:

1. taseselvitykseen/tasevastuuseen/järjestelmävastuuseen liittyvissä tehtävissä oleva
2. on saanut tietoonsa toisen liike- tai ammattisalaisuuden tai muun elinkeinonharjoittajan kannalta toiselle annettuna vahinkoa aiheuttavan tiedon
3. ja:
 - a. luovuttaa tiedon toiselle (millä tahansa tavalla); tai
 - b. käyttää salassa pidettäviä tietoja omaksi taikka toisen hyödyksi tai toisen vahingoksi.

Tiedon luovuttaminen toiselle on rangaistavaa siitä riippumatta, oliko tiedon luovuttajalla tarkoitus mahdollisesti hyödyttää tai vahingoittaa jotakuta. Rangaistavuus ei tietenkään koske niitä toimintoja, joita varten tiedot on saatu, siis taseselvitystä jne. Näihin tehtäviinhän kuuluu ”lakisääteisiä” tietojen luovutuksia muille osapuolille. Lakisäateinen salassapitovelvoite koskee SML 4 luvun mukaisia toimintoja sekä sen nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitettuja toimintoja.

Käytännössä sähköyhtiöissä verkkoyhtiöiden henkilöstö saattaisi syyllistyä lähinnä tietojen oikeudettomaan luovuttamiseen joko myyjäyhtiölle (etenkin, jos yhtiöllä on yhteinen asiakaspalvelu) tai esimerkiksi asiakkaan kanssa kilpailevalle toiselle saman alan yritykselle (kuten luovuttamalla metalliyritys A:n energiatietoja kilpailevalle metalliyritys B:lle). Myyjäyhtiön henkilöstö saattaisi puolestaan syyllistyä tietojen oikeudettomaan käyttämiseen tai luovuttaa niitä asiakkaan kanssa kilpailevalle toiselle saman alan yritykselle.

Maksimirangaistus lainvastaisesta teosta on vuosi vankeutta, käytännössä pääsisi todennäköisesti sakkotuomiolla. Paitsi teon suorittajaa saattaisi rangaistus kohdistua myös tekijän esimieheen sen johdosta, että esimies on laiminlyönyt valvontavelvollisuutensa.

Luottamuksellisuus- ja salassapitovelvoitteet sekä niiden rikkomisesta aiheutuva rangaistusseuraamus on sähkömarkkinalain muutoksessa kaikkiaan toteutettu varsin monimutkaisesti lakiviittausten avulla. Tämän johdosta yksityiskohtaisempi selvitys noudatettavista laeista ja pykälistä on tässä suosituksessa taaempänä luvun 6 alla.

3 Tietojen analysointi

On tärkeää huolellisesti miettiä, miten erilaisiin tietoihin tulee ja voi suhtautua. Jotkut seikat voivat olla liike- tai ammattisalaisuuksia asiakkaan tai hänen myyjänsä kannalta, joidenkin tietojen haltuun saanti voi aiheuttaa ulkopuoliselle etua tai tietoon oikeutetulle vahinkoa. Osa tiedoista on sellaisia, että määrätyillä ulkopuolisilla on niihin suorastaan oikeutettu tarve. Merkittävää on, että kaikkein arkaluonteisim-

mat tiedot, kuten asiakkaan ostaman sähkön hinnoittelua koskevat tiedot, eivät ole verkonhaltijan järjestelmissä.

Keskeinen lähtökohta on, että erilaisten tietojen omistajana pidetään asiakasta. Hänellä on oikeus päättää tietojensa luovuttamisesta haluamilleen tahoille. Poikkeuksena ovat tilanteet, joissa asiakas on sopimuskumppaninsa kanssa erikseen sopinut jonkun tai joidenkin tietojen luottamuksellisuudesta.

Liitteenä olevassa taulukossa on ohjetta valmistelleen työryhmän vastuulla olevaa pohdintaa erilaisista tietotyypeistä ja siitä, mitä niistä voidaan ja tulee luovuttaa mil- lekin taholle. Taulukossa on jaettu tiedot viiteen eri tietojen pääryhmään tai katego- riaan:

- energiatiedot
- asiakastiedot
- käyttöpaikkatiedot
- asiakassuhde- ja sopimustiedot
- rahaliikennetiedot

Taulukkoa laadittaessa on kiinnitetty huomiota vain sähkömarkkinoiden säännöksiin, ei esim. henkilötietolainsäädännöstä johtuviin vaatimuksiin. Lisäksi tilasto- ja muut viranomaistarpeet täytetään ao. lainsäädännön mukaan.

Taulukossa kunkin pääryhmän osalta on laadittu yleinen sen lajin käsittelyohje (voi- ko tiedon luovuttaa; kyllä / ei). Jos on havaittu joitain pääryhmään kuuluvia erityistä käsittelytapaa vaativia tietoja, niitä on pohdittu erikseen (esim. energiatiedot on jaot- teltu yleisen tiedon lisäksi ennusteet, sulakekoko, mittaustapa ja mittalaitetyyppi). Kunkin tiedon osalta on tarkasteltu tiedon luovuttamista sen mukaan, onko tieto ja- keluverkon haltijan vaiko asiakkaan myyjän hallussa.

Mahdollisina tiedon vastaanottajatahoina on taulukossa tutkittu jakeluverkon halti- jaa, asiakkaan myyjää, verkon alueella toimitusvelvollista myyjää (joka ei siis tässä tilanteessa toimi asiakkaan myyjänä), toimitusvelvollista myyjää, jolla verkon kanssa palvelusopimus asiakaspalvelusta, muuta myyjää, asiakasta ja tämän valtuuttamaa (kuten konsulttia), toisen palveluntarjoajan asiakasta sekä sekalaisia sidosryhmiä ja "ketä tahansa".

Toisen palveluntarjoajan asiakkaalla on tarkoitettu esim. tilannetta, jossa kiinteistös- sä oleva liikehuoneisto on vuokrattu. Verkkosopimuksen on solminut kiinteistöosa- keyhtiö tai huoneiston omistaja vuokranantajana, mutta sähkön myyntisopimuksen on solminut vuokralainen eli sopimus on eri tahojen nimissä. Tämänkaltainen järjes- tely on tyypillinen esim. R-kioskiyrittäjien sopimusjärjestelyissä. Vastaava tilanne syntyy, jos verkkosopimus on avomiehen nimissä ja myyntisopimus avovaimon ni- missä, vaikka tämänkaltainen sopimusjärjestely perintätoimien johdosta ei olekaan suositeltava.

Tietyin kohdin taulukossa on täsmennetty, millaisin edellytyksin tietoja voi vastaanottajalle antaa (esim. myyjä voi antaa asiakkaan yhteystiedot verkonhaltijalle verkkosopimuksen laadintaa varten). Taulukkoa ei kuitenkaan ole kyetty laatimaan siten, että siitä saisi vastauksen jokaiseen yksityiskohtaan. Erityislainsäädännöstä saattaa löytyä kohtia, joiden nojalla esim. ulkopuoliselle on annettava / voi antaa tietoa, vaikka taulukosta katsoen näyttäisi, että tietoa ei saa luovuttaa. Esimerkiksi sosiaaliviranomaisilla saattaa erityislainsäädännön nojalla olla oikeus joihinkin tietoihin. Samoin aviopuolisilla on avioliittolain nojalla oikeus tietää toistensa sopimuksista, jos sopimukset saattavat aiheuttaa velkavastuuta.

Toimitusvelvollinen myyjä on erotettu muusta myyjästä lähinnä pedagogisista syistä. On koettu, että erityisesti yhteinen asiakaspalvelu saattaa aiheuttaa vaaran vahingossa tai muutoin huomaamatta antaa myyjätaholle tietoa, jota ei saisi antaa. Ottamalla toimitusvelvollinen myyjä erilleen, on tietoisesti korostettu, että lähtökohtaisesti toimitusvelvollista myyjää on kohdeltava samalla tapaa kuin muitakin myyjiä. Kuitenkin toimitusvelvollisen myyjän osalta on muutama poikkeama. Erityishuomio liittyy tilanteeseen, jossa toimitusvelvollisuusalueella oleva asiakas on ilmoittanut halustaan palata toimitusvelvollisuusasiakkaaksi. Tällöin myyjällä on oikeus saada verkonhaltijalta tieto, kuuluuko asiakas toimitusvelvollisuuden piiriin vai ei. Tarkkaa energiamäärää ei myyjälle tule luovuttaa, mutta tieto siitä ylittyykö asiakkaan kohdalla sähkömarkkinalain 21 §:n toimitusvelvollisuusraja vai ei. Lisäksi toimitusvelvollisella myyjällä on oikeus saada verkkoyhtiöltä energian summatietona tieto, kuinka paljon muilla myyjillä yhteensä on alueen toimitusvelvollisuuden piirissä olevista asiakkaista. Tämä sen johdosta, että myyjän on kyettävä varautumaan mahdollisiin palaaja-asiakkaisiin.

Toinen merkittävä poikkeus toimitusvelvollisen myyjän kohdalla on nimenomainen palvelusopimus. Eräät sähkönmyyjät ovat sopineet paikallisen verkonhaltijan kanssa yhteisestä asiakasrekisteristä. Tällöin toimitusvelvollisella myyjällä on oikeus asiakkaan myyjän vaihdon jälkeenkin saada verkonhaltijalta asiakkaasta ns. historiatietoja. Historiatiedoilla tarkoitetaan tietoja, joita ko. asiakkaan kohdalla on ollut siinä tilanteessa, kun asiakas on ollut myyjän asiakas. Näitä tietoja myyjällä on oikeus saada palvelusopimuksen tms. johdosta. Tyypillisiä tämänkaltaisia historiatietoja ovat esim. asiakkaan myyjän asiakkuuden aikana olleet osoitetiedot eli tiedot, jotka myyjällä itsellään olisi, jos se hoitaisi asiakaspalvelunsa itse. Sen sijaan jos asiakas myyjän vaihtumisen jälkeen on muuttanut, ei toimitusvelvollisella myyjällä ole oikeutta palvelusopimuksen perusteella saada uutta osoitetta.

Tässä kohdin on hyvä huomata myös myyjien tasapuolisen kohtelun vaatimus. Esimerkiksi liittymissopimusta laadittaessa verkkoyhtiö ei saa suosia toimitusvelvollista myyjää, vaan sen tulisi kertoa asiakkaalle tasapuolisesti muutkin sähkönmyyjät tai ainakin tieto, mistä sähkönmyyjien yhteistiedot löytyvät. Sama koskee tilannetta, jossa myyntisopimus päättyy ja verkkoyhtiö sopimuksettomana tilan uhatessa ottaa yhteyttä asiakkaaseen. Verkkoyhtiön tulisi tällöinkin kertoa, mistä sähkönmyyjien yhteistiedot löytyvät ei ohjata tietyn myyjän puoleen.

Pääryhmässä ”asiakas” yksittäisenä tietona on mainittu ”henkilötunnus”. Sen sijaan yrityksen Y-tunnusta taulukkoon ei ole otettu. Tämä johtuu siitä, että Y-tunnus on mahdollista hakea Patentti- ja rekisterihallituksen tiedoista, mutta henkilötunnus on salassa pidettävä tieto.

Tiedon luovuttaminen edellyttää aina pyyntöä. Jakeluverkon haltijat ja myyjät voivat kuitenkin eri osapuolten kanssa sopia, että tietty tieto annetaan aina automaattisesti kyseisessä tapahtumassa (esimerkiksi jvh antaa aina asiakkaan myyjälle käyttöpaikkatiedot). Tämä saattaa tilanteissa, joissa tietoa joka tapauksessa yleensä pyydetään, olla esim. tietojärjestelmien toimivuuden kannalta järkevä menettely. Jotta tieto annetaan automaattisesti, edellyttää se siis kuitenkin erillistä sopimista. Sopimuksia solmittaessa tulee muistaa, että niillä ei saa suosia tiettyä osapuolta esim. verkon alueella toimivaa toimitusvelvollista myyjää.

Tiedon luovuttaja voi halutessaan veloittaa tiedon luovuttamisesta sopivaksi katsomansa kohtuullisen maksun. Maksuissa ja niiden perusteissa on noudatettava yhdenmukaista kohtelua jokaista osapuolta kohtaan eli kaikilta samankaltaisilta pyytäjätahoilta on perittävä yksikköhinnaltaan samansuuruinen ja samoilla periaatteilla laskettava maksu. Asiakkaalta itseltään perittävien maksujen suhteen on noudatettava erityistä varovaisuutta.

4 Vaikutukset tietojärjestelmiin

Useimmat nykyiset tietojärjestelmät on suunniteltu ensi sijassa ns. vanhaa sähkölaitosaikaa silmällä pitäen tai rakennettu siihen aikaan valmistetulle alustalle. Kuka tahansa sähköyhtiön tai energiakonsernin palveluksessa oleva, asiakastietojärjestelmään pääsyyn oikeutettu henkilö voi katsoa minkä tahansa asiakkaan tietoja. Vaikka joitain rajoituksia voitaisiinkin tehdä, se ei nykytilanteessa yleensä ole mahdollista niin, että esim. edellisessä jaksossa esitetyn taulukon mukaiset rajoitukset voitaisiin tehdä verkon vastuualueella toimitusvelvollisen myyjän osalta.

Nähtävästi huomattava osa sähköyhtiöiden asiakastietoja käsittelevistä järjestelmistä uusitaan joka tapauksessa 5-10 vuoden kuluessa. Tässä suosituksessa ei kehoiteta kuitenkaan erityisesti kiirehtimään tietojärjestelmämuutoksia, vaan niihin voidaan valmistautua liiketoiminnallisten vaatimusten edellyttämällä tavalla. Hankintapäätöstä tehtäessä luottamuksellisuuskysymykset on kuitenkin muistettava ja rakennettava järjestelmä niin, että sen avulla toteutetaan lainsäädännön asettamat vaatimukset.

5 Suositus luottamuksellisuutta ja tasapuolisuutta vahvistavaksi menettelyksi

Suosituksen tarkoituksena on kiinnittää huomiota luottamuksellisen tiedon ja verkon asiakkaiden sekä verkon alueella toimivien sähkönmyyjien liikesalaisuuksien suojaan sekä kehittää menettelytapoja sähkömarkkinalainsäädännön periaatteiden mukaan aiempaa tasapuolisemmiksi ja syrjimättömämmiksi.

Suositus:

Verkonhaltijat ja tasevastaavat antavat sisäiset ohjeet, joissa tunnustetaan nykyisen tietojärjestelmän ongelmallinen tilanne. Sisäisissä ohjeissa kielletään mm. taseselvityksen ulkopuolista henkilöstöä käyttämästä ja kaikkia edelleen luovuttamasta salassapidon piirissä olevia tietoja (apuna voi käyttää esim. tätä suositusta ja suosituksen liitteenä olevaa taulukkoa). Ohjeisiin on syytä ottaa viittaus tietojen väärinkäytön sattuessa uhkaavaan rangaistukseen (viittaus uuteen pykälään ja sen rangaistusasteikkoon).

Salassapidon sisäiset ohjeet tulee ottaa huomioon myös uutta henkilöstöä perehdyttäessä. Henkilöstö voidaan perehdyttää säännökseen esim. kouluttamalla ja tukena voidaan mm. käyttää tämän muistion liitteenä olevaa ”salassapitositoumusta”. Uuden ja jo olevan henkilöstön perehdyttäminen tulee joka tapauksessa järjestää siten, että henkilöstö ymmärtää salassapitovelvoitteen ja sen vaatimukset.

Sisäisen ohjeen tulee selvittää salassapitovelvoitteen vaikutus myös myynnin henkilöstölle. Verkon tulee edellyttää tätä menettelyä toimitusvelvolliselta sähkönmyyjältä. Tavoitteena on välttää edellä kuvattujen salassapitovelvoitteen rikkomista koskevan rangaistussäännöksen tunnusmerkistön täyttyminen. Verkkoliiketoiminnan osaltahan rangaistavuuden edellytyksenä on tiedon luovuttamisen ohella se, että tietoa käytetään jonkun eduksi tai vahingoksi. Toisin sanoen myynnin pidättäminen tietojärjestelmästä löydettävien eräiden tietojen käytöstä tähtää siihen, ettei verkkoliiketoiminnan johto ja muu henkilöstö syyllisty rangaistavaan tekoon antamalla tietojärjestelmän pysyä toistaiseksi nykyisellään.

Suositus:

Verkonhaltija edellyttää sen kanssa yhteistä asiakastietojärjestelmää tai muuta asiakkaiden sähkönkäyttöä, taseselvitystä yms. koskevia tietoja koskevaa tietojärjestelmää käyttävän sähkönmyyjän antavan järjestelmän tietoihin pääsyyn oikeutetulle henkilökunnalleen tietojen käyttöä koskevat ohjeet. Ohjeissa kielletään luovuttamasta toiselle tai itse työssään tai muuten käyttämästä omaksi tai myyntiliiketoiminnan hyväksi tai ulkopuolisen vahingoksi tietojärjestelmään tallennettuja sellaisia toisen myyjän asiakassuhteeseen liittyviä tietoja, joiden osalta verkkoliiketoiminta ei ole järjestänyt vastaavaa pääsyä mille tahansa sähkönmyyjälle. Ohjeen rikkomisesta myyntihenkilölle aiheutuva yrityksen sisäinen rangaistusseuraamus sekä verkkohenkilökuntaa uhkaava rikosseuraamus on kuvattava ohjeessa. Tietojärjestelmään pääsyyn oikeutettujen tulee allekirjoituksellaan vahvistaa tutustuneensa ohjeisiin ja noudattavansa niitä.

6 Rangaistussäännös

Sähkömarkkinadirektiivi edellyttää, että jäsenvaltiot säätävät menettelyn, jolla suojataan verkkonhaltijan saamia, kaupallisesti arkaluontoisia tietoja.¹

¹ Lainaus sähkön sisämarkkinadirektiivistä (2003/54/EY)

Komission laatimissa tulkintapapereissa on käsitelty muun ohella myös luottamuksellisuusvaatimuksen toteuttamista.²

Jakeluverkon haltijat, tasevastuulliset sekä järjestelmävastuullinen kantaverkonhaltija saavat taseselvitystä suorittaessaan tietoonsa asiakkaiden sähkönhankintaa koskevia tietoja. Useissa tapauksissa nämä tiedot eivät ole asiakkaan liiketoiminnan tai henkilökohtaisen elämän merkittäviä salaisuuksia. Joissain tapauksissa esim. sähkön käyttömäärät ja niiden ajoittuminen voivat kuitenkin olla tietoja, joiden joutuminen vaikkapa kilpailijalle olisi vahingollista. Kuluttajilla voi sanoa olevan oikeus pitää sähkönkäyttötietoja yksityisasioinaan. Erityisesti mahdollisesti negatiivisia (esim. huonoa maksuasemaa koskevia) tietoja tulee käsitellä varovasti.

Sähkömarkkinalain(16 e §³) mukaan järjestelmävastuuseen, tasevastuuseen tai taseselvitykseen liittyvissä tehtävissä saatujen ja laadittujen asiakirjojen sekä niihin sisältyvien tietojen samoin kuin näitä tehtäviä hoidettaessa saatuja tietoja koskevaan vaitiolovelvollisuuteen, hyväksikäyttökieltoon ja salassapitovelvollisuuteen sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 22 ja 23 §:ää sekä 24 §:n 1 momentin 20 kohtaa. Rangaistus tämän kiellon rikkomisesta on sähkömarkkinalain 47 §:ään⁴ otetun viittauksen nojalla rikoslain 38 luvun 1 §:ssä säädetty sakkoa tai enintään yksi vuosi vankeutta. Jos teko on kokonaisuutena arvostellen vähäinen, on rangaistus salassapitorikkomuksesta sakkoa.

16 artikla

Luottamuksellisuus jakeluverkonhaltijoiden osalta

jakeluverkon haltijan on pidettävä liiketoiminnan harjoittamisen yhteydessä saadut kaupallisesti arkaluontoiset tiedot luottamuksellisena, ja sen on estettävä omaa toimintaansa koskevien, mahdollisesti kaupallista etua tuottavien tietojen luovutus syrjivällä tavalla, sanotun kuitenkin rajoittamatta 18 artiklan soveltamista tai muun lakiin perustuvan tietojen luovutusvelvollisuuden täyttämistä.

(18 artikla koskee viranomaisten oikeutta tutustua eriytettyyn kirjanpitoon.)

² Lainaus komission tulkintapaperista (16.1.2004)

4.5. Preservation of confidentiality – ”Chinese walls”

The rules on functional unbundling are complemented by the obligation of transmission and distribution operators to preserve the confidentiality of commercially sensitive information (see, for instance, Articles 12 and 16 of the electricity directive).

This excludes for instance, that staff working for the supply business have unlimited access to databases containing information which could be commercially advantageous, such as details on actual or potential network users. Whilst this does not necessarily mean the establishment of separate database systems, specific access rights must be clearly defined and limited to be in compliance with the confidentiality rule.

³ **16 e §, Järjestelmävelvoitteisiin liittyvä salassapitovelvollisuus**

Tässä luvussa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa saatujen ja laadittujen asiakirjojen sekä niihin sisältyvien tietojen salassapitovelvollisuuteen samoin kuin näitä tehtäviä hoidettaessa saatuja tietoja koskevaan vaitiolovelvollisuuteen ja hyväksikäyttökieltoon sekä salassapitovelvollisuuden rikkomiseen sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 22 ja 23 §:ää sekä 24 §:n 1 momentin 20 kohtaa myös silloin, kun kysymys ei ole asiakirjasta, johon mainittua lakia sen 4 §:n mukaan sovelletaan.

⁴ **47 § Järjestelmävelvoitteisiin liittyvän salassapitovelvollisuuden rikkomisen**

Rangaistus 16 e §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain (39/1889) 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaan

- salassa pidettävää asiakirjaa ei saa luovuttaa tai näyttää sivulliselle
- salassa pidettävää tietoa ei saa ilmaista muutenkaan
- salassa pidettävää tietoa ei saa käyttää omaksi tai toisen hyödyksi eikä toisen vahingoksi
- salassa pidettäviä ovat asiakirjat (ja tiedot), jotka sisältävät tietoja yksityisestä liike- tai ammattisalaisuudesta; tai sisältävät muun tiedon, jonka antaminen aiheuttaisi elinkeinonharjoittajalle (verkonhaltijan tapauksessa esim. asiakas, sähkönmyyjä) taloudellista vahinkoa

Lakisääteinen salassapitovelvoite koskee SML 4 luvun mukaisia toimintoja sekä sen nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitettuja toimintoja. Seuraavassa luettelossa näkyvät ko. pykälät ja annetut alemmat säännökset.

- SML 4 luku pääotsikko: Järjestelmävelvoitteet ja sähkökauppojen selvitys
- 16 §: Tasevastuu
- 16 a §: Valtakunnallinen tasevastuu
- 16 b §: Tasevastuu
- 16 c §: Taseselvitys
- 16 d §: Tasevastuuta ja taseselvitystä koskeva ilmoitusvelvollisuus
- SML 4 luvun nojalla annettuja säännöksiä:
- Sähkömarkkina-asetus 518/1995 2 a luku, näistä kyseeseen tulevat jakeluverkoissa lähinnä
 - 4 d §, koskee verkkonhaltijan vastuuta mittauksesta, mittarinluvusta, mittaustietojen rekisteröinnistä ja ilmoittamisesta
 - 4 e §, käsittelee jakeluverkonhaltijan vastuuta taseselvityksestä ja siihen liittyvästä tiedonvaihdosta, tasoituslaskennasta jne.
- KTMP tyypikuormituskäyristä sähkökauppojen selvittämisessä 491/1998
- KTMP sähkökauppojen selvittämiseen liittyvissä tiedonvaihdossa noudatettavasta menettelystä 602/1998

Mielenkiintoista on havaita, että lakiviittausketju rajaa suojan liiketoiminnassa merkityksellisiin tietoihin. Kuluttajan tms. yksityisyyden suojasta ei ole puhetta. Siitä on säädetty henkilötietolaissa ja se vaatisi oman pohdintansa.

LIITTEET:

1. Taulukko erityyppisten tietojen käsittelystä eri osapuolisuhteissa
2. Sitoumus